# מבחן מסכם: יהושע, פרקים א-ט

זמן 90 דקות | ניקוד 100 נקודות

| שם | כיתה | תאריך | ציון |
|---|---|---|---|
| | | | מתוך 100 |

זמן: 90 דקות · 100 נקודות · במבחן שני חלקים. בחלק א ענו על כל השאלות. בחלק ב בחרו שלוש שאלות מתוך ארבע. מותר להשתמש בתנ"ך בלי פירושים.

## א חלק א: בקיאות — 40 נקודות

ענו על כל עשר השאלות. בשאלות 1-5 הקיפו את התשובה הנכונה; בשאלות 6-10 ענו בקצרה וציינו פרק ופסוק.

**1** מה ביקשו המרגלים מרחב לקשור בחלון, כדי שבני ביתה יינצלו? (4 נק')

א) חבל של פשתן ב) תקוות חוט השני ג) בגד לבן ד) נר דולק

**2** בכמה אמה היה העם צריך להתרחק מן הארון בזמן מעבר הירדן? (4 נק')

א) אלף אמה ב) אלפיים אמה ג) חמש מאות אמה ד) שתים עשרה אמה

**3** היכן הקים יהושע את שתים עשרה האבנים שנלקחו מתוך הירדן? (4 נק')

א) ביריחו ב) בגלגל ג) בשכם ד) בעי

**4** כמה פעמים הקיפו בני ישראל את יריחו ביום השביעי? (4 נק')

א) פעם אחת ב) שלוש פעמים ג) שבע פעמים ד) שלוש עשרה פעמים

**5** מה עשו יושבי גבעון כדי שישראל יכרתו איתם ברית? (4 נק')

א) שלחו לישראל מתנות זהב ב) באו בבגדים ונעליים בלים ועם לחם יבש ג) הסתתרו בהרים ד) הבטיחו להילחם עם ישראל ביריחו

**6** מה התנאי להצלחת יהושע לפי הנאמר לו בפרק א? ציינו פסוק. (4 נק')

**7** מה הבטיחו בני ראובן, בני גד וחצי שבט המנשה ליהושע (פרק א)? (4 נק')

**8** מה לקח עכן מן השלל, והיכן הסתיר את מה שלקח (פרק ז)? (4 נק')

**9** למה נקרא המקום שבו מלו את העם בשם גלגל (פרק ה)? **4 נק'**

**10** מה עשה יהושע בהר עיבל (פרק ח)? כתבו שני דברים. **4 נק'**

## ב חלק ב: עיון ופרשנות

60 נקודות

בחרו שלוש שאלות מתוך ארבע. כל שאלה 20 נקודות. קראו את המקורות שבתוך השאלה וענו במילים שלכם.

### 11 שליחת המרגלים (פרק ב) 20 נק'

ה' אמר ליהושע: "לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ לְפָנֶיךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (א, ה). ובכל זאת: "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ־בִּן־נוּן מִן־הַשִּׁטִּים שְׁנַיִם־אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים חֶרֶשׁ" (ב, א).

יהושע א, ה; ב, א

אברבנאל שואל (בעקבות הרלב"ג): איך שלח יהושע מרגלים, ולא בטח בדבר ה' שאמר לו "לא יתיצב איש לפניך"? ואיך עשה מעשה מסוכן כזה, כשהוא יודע מה יצא משליחות המרגלים בימי משה?

אברבנאל, בפרשת המרגלים (פרק ב), השאלה הראשונה (בתרגום חופשי)

רד"ק מסביר: יהושע שלח את המרגלים בסתר, כדי שהעם לא יפחד. הוא שלח אותם רק כי ידע שיצליחו, ויחזקו את לב העם בבשורות טובות. לפי רד"ק, "שנים אנשים" הם אנשים טובים, לא כמו המרגלים ששלח משה.

רד"ק על ב, א (בתרגום חופשי)

מרגלים חרש מחפשים מחשבות הבריות, אם נמס לבבם

מצודת דוד על ב, א

א. הסבירו את הקושיה של אברבנאל. 6 נק'

ב. מה הייתה מטרת המרגלים לפי רד"ק ולפי מצודת דוד? מה משותף לשני ההסברים? 8 נק'

ג. מצאו בפסוקים ב, ט-יא ו-ב, כד ראיה לכך שהמרגלים הביאו בשורה טובה. העתיקו מילים מן הפסוק. 6 נק'

**12** ברית המילה בגלגל (פרק ה) **20 נק'**

> עֲשֵׂה לְךָ חַרְבוֹת צֻרִים וְשׁוּב מֹל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שֵׁנִית
>
> יהושע ה, ב

> שנית. שמלו כבר בליל יציאתם ממצרים קהל גדול יחד, וזו פעם שנית, שכל הארבעים שנה שהיו במדבר לא נשבה להם רוח צפונית, ולא היה להם יום נוח למול
>
> רש"י על ה, ב

> אמר להם סבורים אתם לירש את הארץ ערלים, לא כך נאמר לאברהם ...
>
> רש"י על ה, ד

> עתה העברתי מעליכם מה שהיו המצרים מחרפים לאמר, הלא הם ערלים כמונו
>
> מצודת דוד על ה, ט

א. לפי רש"י על ה, ב: מתי הייתה הפעם הראשונה, ולמה לא מלו במדבר? **6 נק'**

ב. לפי רש"י על ה, ד: למה הייתה המילה נחוצה דווקא לפני הכניסה לארץ? הסבירו את הקשר לברית עם אברהם. **7 נק'**

ג. מהי "חרפת מצרים" לפי מצודת דוד? איך זה מסביר את שם המקום גלגל (ה, ט)? **7 נק'**

**13** חטא עכן: "וַיִּמְעֲלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מַעַל" (פרק ז) **20 נק'**

> וַיִּמְעֲלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מַעַל בַּחֵרֶם וַיִּקַּח עָכָן בֶּן־כַּרְמִי בֶן־זַבְדִּי בֶן־זֶרַח לְמַטֵּה יְהוּדָה מִן־הַחֵרֶם וַיִּחַר־אַף ה' בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
>
> יהושע ז, א

> על שלא שמרו זה את זה מעלה עליהם הכתוב כאלו כולם מעלו
>
> מצודת דוד על ז, א

> כי כל ישראל קשורים כגוף אחד, עד שכל איש ואיש מהם יחוסו אל הכלל כיחוס אבר אחד מן הגויה אל הגויה ... כן במה שלקח עכן מן החרם נחשב כאילו מעל העם כולו
>
> מלבי"ם על ז, א

א. מה הקושי בפסוק ז, א? **5 נק'**

ב. הסבירו את תשובת מצודת דוד ואת תשובת המלבי"ם. במה הן שונות? **10 נק'**

ג. איזה הסבר משכנע אתכם יותר? נמקו, ותנו דוגמה מהחיים. **5 נק'**

## 14 ברית הגבעונים (פרק ט) 20 נק'

> וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצֵּידָם וְאֶת־פִּי ה' לֹא שָׁאָלוּ
>
> יהושע ט, יד

> לקחו מופת וראייה מיובש צידם והאמינו להם, או לקחו מצידם ואכלו, לקיים ברית ואהבה
>
> מצודת דוד על ט, יד

> לקחו הראיה שהאמת עמם מצידם היבש, ובראיה זאת האמינו להם. והגם שהיו יכולים לברר האמת ע"י האורים ותומים, את פי ה' לא שאלו
>
> מלבי"ם על ט, יד

א. הביאו את שני ההסברים של מצודת דוד למילים "ויקחו האנשים מצידם". 6 נק'

ב. מה הביקורת שעולה מדברי המלבי"ם? 6 נק'

ג. כשהתגלתה התרמית, למה לא פגעו בני ישראל בגבעונים, ומה עשו בהם (ט, יט-כז)? 8 נק'